

Η ειρηνική συνύπαρξη Φράγκων και Βυζαντινών στο Πριγκηπάτο της Αχαΐας (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως από τους Φράγκους (1204), ως αποτέλεσμα – σκοπός της Δ΄ Σταυροφορίας, επέφερε ολέθριες συνέπειες στη δομή, οργάνωση και κοινωνική δομή τού Βυζαντίου. Συνέπειες οι οποίες επηρέασαν σε μεγάλο και καθοριστικό βαθμό τη μετέπειτα πορεία τού Κράτους. Οι λεηλασίες, οι αρπαγές και η μανιώδης συμπεριφορά των Φράγκων απέναντι στους ορθοδόξους εντοπίους πληθυσμούς, φανερώνει τη δίψα των πρώτων για κυριαρχία στην Ανατολή. Ο πλούτος και η προνομιούχος θέση της ίδιας τής Πόλης, είναι σίγουρα δύο από τους κύριους λόγους για τη στροφή προς τον Κεράτιο κόλπο, αντί για την προαποφασισμένη απελευθέρωση των Αγίων Τόπων από τους απίστους.

Ακόμη και μετά την κατάκτηση όμως, μετά την παύση των εχθροπραξιών και των κάθε λογής αισχρών πράξεων βίας και εξευτελισμού, καμμία προσέγγιση δε φαίνεται να γίνεται ανάμεσα σε νικητές και ηττημένους. Η διαφορετική νοοτροπία, η γλώσσα και τα ήθη απετέλεσαν τους κύριους ανασταλτικούς παράγοντες για κάτι τέτοιο. Οι Φράγκοι, επηρμένοι και πλήρεις δυτικών, οικείων γι' αυτούς, προτύπων, θεώρησαν πως η δημιουργία τής νέας Λατινικής Αυτοκρατορίας τής Κωνσταντινουπόλεως θα μπορέσει να γίνει ένα φεουδαρχικά δομημένο κράτος, την επικράτεια του οποίου θα μοιραστούν οι δευτερότοκοι κ.λπ., γόννοι των δυτικών οικογενειών, οι οποίοι σύμφωνα με το δίκαιο τής εποχής, δε λαμβάνουν μερίδιο από την πατρική περιουσία. Αυτή περνά ατόφια στον πρωτότοκο και έτσι εκείνοι γίνονται είτε μοναχοί, είτε ιππότες, εν προκειμένω Σταυροφόροι.

Αυτοί λοιπόν οι Σταυροφόροι, τυχοδιωκτικά κινούμενοι προς το Βυζάντιο, φρόντισαν να γίνουν μισητοί στο λαό τον οποίο είχαν έρθει για να κυβερνήσουν. Το γεγονός αυτό αλλά και η απόλυτη προσήλωση των εντοπίων στη γλώσσα και τη θρησκεία τους, βοήθησε στο να μην αφομοιωθούν με τους κατακτητές. Οι Φράγκοι άλλωστε κατάλαβαν λίγο αργότερα πως μόνο τους τίτλους κυριαρχίας θα μπορούσαν να διατηρήσουν στην Ανατολή, ενώ ουσιαστικά επέστρεψαν στις πατρίδες τους.

Φυσικά, το 1204 την τύχη της Βασιλεύουσας ακολούθησαν με τη σειρά τους και άλλες περιοχές της Αυτοκρατορίας. Στις αρχές Απριλίου 1205, οι Φράγκοι με 120 ιππότες και 1000 περίπου πεζούς, έφτασαν στη Βοστίτσα, σημερινό Αίγιο. Κατέλαβαν την πόλη εύκολα και συνέχισαν ακάθεκτοι τη νοτιοδυτική πορεία τους. Στις 12 Απριλίου ή 1 Μαΐου 1205, κατά το *Αραγωνικό Χρονικό*, πλησίασαν σε μία έρημη πόλη, την παλαιά Αχαΐα. Την περιτείχισαν και την κατέστησαν ορμητήριό

τους. Από εκεί επετέθησαν και κατέλαβαν την Πάτρα με την πρώτη έφοδο.

Έπειτα στράφηκαν στην Ανδραβίδα. Η πόλη βρισκόταν ατείχιστη και σίγουρα η κατάληψή της θα ήταν εύκολη υπόθεση. Κι όμως, εδώ συμβαίνει κάτι εντελώς παράξενο. Εδώ δε χρειάζεται να γίνει καμμία μάχη. Οι εντόπιοι πληθυσμοί υποδέχονται τούς Φράγκους κατακτητές σα σωτήρες, κρατώντας μάλιστα εικόνες και σταυρούς ανά χείρας:

«έξέβησαν μέ τούς σταυρούς όμοίως με τάς εικόνας

Οί άρχοντες και τό κοινό τής χώρας Άνδραβίδου,

Και ήλθαν και έπροσκύνησαν τον Καμπανέση έκεϊνον.

Κι έκεϊνος ώς παμφρόνιμος, καλά τούς άποδέχτη,

ώμοσεν κι ύπισκήθη τους να μή τούς άδικήσει[...]

όλοι τους τού ύπωμόσασιν δοϋλοι του ν' άποθάνουν.»

(Χρονικόν τού Μορέως, στ. 1434-1441)

Το αλλόκοτο αυτό συμβάν, εξηγείται πλήρως αν αναλογιστούμε ότι ήδη η Πόλη έχει αλωθεί. Δεν υπάρχει λόγος να αντισταθεί μία επαρχία χωρίς στρατιωτική οργάνωση και εξοπλισμό έναντι των ξένων. Άλλωστε η απομακρυσμένη από τη βυζαντινή διοίκηση Ηλεία, υπέφερε πολλάκις από επιδρομές πειρατών. Το να εγκατασταθεί στην Ανδραβίδα φραγκική διοίκηση ικανή να προστατεύσει την περιοχή, θα ήταν σωτήριο για τούς κατοίκους. Έτσι, βλέπουμε ότι δέχονται αγγόγγυστα να ζήσουν μαζί με τούς Φράγκους. Δίνουν μάλιστα αμοιβαίους όρκους δικαιοσύνης και υποταγής στον αρχηγό τής *Κουγκέστας*, δηλαδή τής κατάκτησης. Εκείνος ήταν ο κόμης Guillaume de Champlitte ή Γουλιέλμος Σαμπλίττης κατά το ελληνοπρεπέστερο, πρώτος πρίγκηπας τού νεοσυσταθέντος κρατιδίου που ονομάστηκε Πριγκηπάτο τής Αχαΐας ή τού Μορέως.

Υπάρχει όμως και μία άλλη οπτική, η οποία δεν πρέπει να παραθεωρηθεί. Ολόκληρη η διήγηση τού Χρονικού τού Μορέως, διαπνέεται από έντονο ανθελληνικό πνεύμα, οπότε δεν μπορούμε να δώσουμε στα όσα μάς λέει την θέση τής απόλυτης και διασταυρωμένης αλήθειας. Όμως, ως ένα βαθμό, κρίνοντας από την κατάσταση των επαρχιών την εποχή αυτή και ιδίως τής Δυτικής Πελοποννήσου, έρμαιο στις ληστρικές επιδρομές πειρατών, μακριά από την κρατική διοίκηση και με δεδομένα τα όσα είπαμε παραπάνω, ίσως να υπάρχει μία δόση αληθείας στο μικρό απόσπασμα που μεταφέραμε αυτούσιο από την διήγηση. Μία αλήθεια που εκ των

υστέρων μπορεί να επαληθευτεί, μην έχοντας μνεία συγκρούσεων μεταξύ εντοπίων και ξένων.

[Συνεχίζεται]